

Smart Cities

Steeds vaker - en met toenemende ambitie - worden initiatieven ten aanzien van sociale, infrastructurele en economische opgaves en kansen gebundeld in een Smart City-aanpak. Van slimme stoplichten en wegverlichting tot duurzame, collectieve en intelligente vervoersoplossingen en zelfs hele nieuwe wijken en steden. Door het slim gebruiken van informatietechnologie en data wordt gewerkt aan oplossingen voor de grote maatschappelijke opgaven op het gebied van verstedelijking, klimaatverandering, veiligheid, volkshuisvesting, arbeidsparticipatie, digitalisering, mobiliteit en gezondheid. Zo worden er - veelal op basis van publiek-private samenwerking - initiatieven ontwikkeld om:

- ondanks de verdichting van onze steden de bereikbaarheid en leefbaarheid daar te verbeteren;
- de nieuwe technische mogelijkheden voor het stedelijk beheer en het management van verlichting, energie, warmte, veiligheid en afval in de publieke ruimte slim te benutten;
- via duurzame, slimme mobiliteit de bereikbaarheid en milieukwaliteit in de stad en regio te vergroten.

De slimme stad en de bouwsector

Het doel van de slimme stad is om het leven in de stad te ontdoen van alle stedelijke ongemakken en alle goede elementen juist te versterken. Een smart city kan zichzelf en zijn voorzieningen efficiënt beheren, bijsturen en ontwikkelen. Wat betekent deze ontwikkeling voor de bouwwereld?

Bij het bouwen van slimme steden staat individueel eigendom steeds minder op de voorgrond. Zo wordt de transitie naar een maatschappij die draait op collectieve, maatschappelijke voorzieningen ingezet. Deze worden aangeboden als op de gebruiker afgestemde service. Hiertoe werken overheden, ondernemers, wetenschaps- en kennisinstellingen en inwoners - veelal op basis van publiek-private samenwerking - samen. Niet in een laboratorium, maar in living labs. Met het oog op de toekomst. De meest innovatieve initiatieven zijn daarom niet statisch, maar juist adaptief en aan te passen aan de stand van de techniek en juridische kaders van overmorgen. Geen simpele opgave.

De juridische rationaliteit

De verschillende initiatieven hebben met elkaar gemeen dat er veelal wordt gewerkt met vernieuwende technieken en innovatieve concepten. Ze kenmerken zich echter ook door een grote verscheidenheid. Bij het bouwen aan Smart Cities zullen er daarom een grote verscheidenheid aan juridische vragen oprijzen. Denk daarbij aan:

- de aanbestedings- een staatssteunrechtelijke vragen die spelen bij publiek-private samenwerkingsvormen;
- de contracteringsvraagstukken die spelen bij dergelijke samenwerkingen, waaronder de vraag aan welke partij(en) de intellectuele eigendomsrechten toekomen op de Smart City-infrastructuur;
- de vragen die samengaan met het verzamelen, opslaan en gebruiken van data, zoals met betrekking tot de privacy, het beheer én eigendom van de data (Big Data, in de Cloud?) en de cyberdreiging die uitgaat van toenemende digitalisering;
- de financiering van het Smart City-initiatief en de eventuele subsidierechtelijke vragen die daarmee samenhangen;
- de omgevingsrechtelijke vragen, die spelen bij veel verschillende facetten van het bouwen van de Smart City;
- de mogelijkheid om bij het gebruik van nieuwe technieken te experimenteren met wet- en regelgeving, zoals op het gebied van openbare orde.

Pels Rijcken innoveert

De complexiteit van moderne vastgoedopgaven vereist goede allianties tussen overheden en bedrijven, hiervoor is kennis van en ervaring met het publieke domein onontbeerlijk. Als kantoor met een stevig publiek-privaat profiel heeft Pels Rijcken alle specifieke juridische kennis in huis die mogelijk een rol kan spelen bij Smart City-projecten en publiek-private samenwerking.

Wij helpen graag innovatie en maatschappelijke ontwikkelingen op juridisch verantwoorde wijze mogelijk te maken. Wij denken daarom graag mee met partijen die bezig zijn met het bouwen aan de stad van morgen. Onze ervaring is dat als in een vroeg stadium wordt nagedacht over de juridische mogelijkheden, dat momentum, interesse en bestuurlijke commitment bij de uitvoering van Smart City-initiatieven niet verloren gaan. Duidelijkheid en goed vastgelegde afspraken bieden alle betrokkenen zekerheid en daarmee een stabiele basis voor verdere (publiek-private) samenwerking.

Wilt u met ons van gedachten wisselen over (een onderdeel van) uw project? Neem dan gerust contact met ons op.

Cees de Zeeuw
Notaris vastgoed
(070) 515 3461
cees.dezeeuw
@pelsrijcken.nl

Daniëlle Roelands-Fransen
Advocaat omgevingsrecht
(070) 515 3973
danielle.roelands
@pelsrijcken.nl

Georg Huith
Advocaat bouw- en aanbestedingsrecht
(070) 515 3277
georg.huith
@pelsrijcken.nl

Jeroen Naves
Advocaat ICT, IE, data en privacy
(070) 515 3675
jeroen.naves
@pelsrijcken.nl

Sandra van Heukelom-Verhage
Advocaat innovatie
(070) 515 3961
sandra.vanheukelom
@pelsrijcken.nl

Louisa Engels
Advocaat bouw- en aanbestedingsrecht
(070) 515 3845
louisa.engels
@pelsrijcken.nl

Karen Quist
Advocaat vastgoed
(070) 515 3451
karen.quist
@pelsrijcken.nl

Marte van Graafeiland
Advocaat data en privacy
(070) 515 3830
marte.vangraafeiland
@pelsrijcken.nl

Daan Corver
Senior jurist smart cities
(070) 515 3264
daan.corver
@pelsrijcken.nl